INSTA ವಿದ್ಯಮಾನ

ವಾರದ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು

KAS, FDA/SDA/PDO/ GROUP C, PSI/PC, TEACHER'S EXAMS

ಕನ್ನಡ & English

By- ನಂದನ್ ಸರ್

August 2nd Week 2026

- ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯು ಭಾರತದ SHANTI (ಶಾಂತಿ) ಆಧಾರಸ್ತಂಭ
- ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ (EPI) 2026
- INS ನಿಪುಣ್
- ಏಡ್ಸ್ ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ಒಗ್ಗೂಡಿ (United to end AIDS) ವರದಿ
- ಡೆಂಗ್ಯೂ ವೈರಸ್
- ಶಹೀದ್ ಉಧಮ್ ಸಿಂಗ್
- ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಇ-ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಪ್ಲೇಸ್ (GeM) ಗೆ 10 ವರ್ಷಗಳು
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ಸಂಸತ್ ಯೋಜನೆ ವೆಬ್ ಪೋರ್ಟಲ್
- ಮಹಾನದಿ ನದಿ ನೀರು ವಿವಾದ
- ಚಂದ್ರಯಾನ-5
- ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ಸ್ಯ ಸಂಪದ ಯೋಜನೆ
- ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ ಸಂಕಲ್ಪ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕಾಗಿ 'ನಶಾ ಮುಕ್ತ ಯುವ'
- ಪರಿಷ್ಕೃತ ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ ಯೋಜನೆ
- ಲಡಾಖ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಜಾತಿ ಗಣತಿ
- ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಟ್ಯಾಗೋರ್
- ರೋಸೆಲ್ಲೆ (ಹೈಬಿಸ್ಕಸ್ ಶಬ್ದರಿಫ್ಫ್)
- ಮೆಕ್ಕಾ ಜಂಟಿ ರಕ್ಷಣಾ ಒಪ್ಪಂದ
- ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಸೂಚ್ಯಂಕ (GRAI)
- ಹರ್ ಘರ್ ತಿರಂಗಾ 2026
- ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
- ಆಸನ್ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮೀಸಲು
- ಪಿಎಂ-ಕಿಸಾನ್ (PM-KISAN)
- ಫೀನಿಕ್ಸ್ ಸ್ಪೀಷೀಸ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ (Phoenix Species Project)
- ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ನೇಮಕ
- ಧನಸಿರಿ ನದಿ
- 16ನೇ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS) ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಚಿವರ ಸಭೆ
- ಅಧಿಕೃತ ರಹಸ್ಯಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1923 (Official Secrets Act, 1923)
- ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಖಾಸಗಿ-ನಿರ್ಮಿತ 800 kN FFSC ಎಂಜಿನ್ ಅನಾವರಣ
- ಸ್ಲೆಂಡರ್-ಬಿಲ್ಡ್ (ಸಣ್ಣ ಕೊಕ್ಕಿನ) ರಣಹದ್ದುಗಳು
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೋಪಾಲ್ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು (NGRA) 2026

Watch Insta ವಿದ್ಯಮಾನ Video
INSTA KAS
080 69 405 206 www.insightsonindia.com

INSTA ವಿದ್ಯಮಾನ

WEEKLY CURRENT AFFAIRS
AUGUST 2ND WEEK 2026

ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯು ಭಾರತದ SHANTI (ಶಾಂತಿ) ಆಧಾರಸ್ತಂಭ

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿ (BOB) ಮತ್ತು ಇಂಡೋ-ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಪ್ರದೇಶದಾದ್ಯಂತ ನಿಯಮ-ಆಧಾರಿತ ಕಡಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು **SHANTI (ಶಾಂತಿ) ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು** ಪರಿಚಯಿಸಿದರು.

SHANTI (ಶಾಂತಿ) ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪೂರ್ಣ ರೂಪ:** ನಿಯಮಗಳು, ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರತೆಯ ಮೂಲಕ ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುವುದು (Securing Holistic Advancement through Norms, Trust, and Integrity).
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಇದು ಕಠಿಣ ಸೇನಾ ಮೈತ್ರಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಭಾರತದ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಡಲ ಭದ್ರತಾ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.
- **ಮಹತ್ವ:** ಈ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವು ಅಕ್ರಮ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಸೈಬರ್ ಬೆದರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಗರ ಮಾಲಿನ್ಯ ಸೇರಿದಂತೆ ದೇಶಾತೀತ ಸವಾಲುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಈ ಚೌಕಟ್ಟು ವಿಶಾಲವಾದ ಇಂಡೋ-ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಪ್ರದೇಶದಾದ್ಯಂತ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಭದ್ರತಾ ಪಾಲುದಾರ ಮತ್ತು ಮೊದಲ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಕನಾಗಿ ಭಾರತದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಹು-ವಲಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿ ಉಪಕ್ರಮ (BIMSTEC)

- ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಅಂತರ್‌ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಸ್ಥಾಪನೆ:** ಇದನ್ನು **1997ರ ಬ್ಯಾಂಕಾಕ್ ಘೋಷಣೆಯ** ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ತ್ವರಿತ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ವೇಗಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಸಹಯೋಗವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ: ಢಾಕಾ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ.**
- **ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು:** ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ, ಭೂತಾನ್, ಭಾರತ, ನೇಪಾಳ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ (ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದಿಂದ ಐದು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು) ಹಾಗೂ ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್ ಮತ್ತು ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್ (ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದಿಂದ ಎರಡು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು).

ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ (EPI) 2026

ಪರಿಸರ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- **ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ (EPI) 2026** ಅನ್ನು ಯೇಲ್ ಮತ್ತು ಕೊಲಂಬಿಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಇದು ಪರಿಸರ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವಿಧಾನಗಳ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮರುಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದೆ.

ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ (EPI)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಉದ್ದೇಶ:** ಈ ಸೂಚ್ಯಂಕವು **ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಚೈತನ್ಯ (45%), ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ತಗ್ಗಿಸುವಿಕೆ (30%)** ಮತ್ತು **ಪರಿಸರ ಆರೋಗ್ಯ (25%)** ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾದ 47 ಸೂಚಕಗಳ ಮೂಲಕ **177 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು** ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

EPI 2026 ರ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- **ಜಾಗತಿಕ ನಾಯಕರು: ಎಸ್ಟೋನಿಯಾ** 74.79 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ,

INSTA KAS

ನಂತರದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ **ಲಕ್ಸೆಂಬರ್ಗ್ ಮತ್ತು ಯುಕೆ (UK)** ಇದ್ದು, ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೇ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಸಾಧಿಸಿವೆ.

- ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಲಾವೋಸ್ ದೇಶಕ್ಕಿಂತ ಮುಂದಿರುವ ಭಾರತವು **22.46 ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ 177 ದೇಶಗಳ ಪೈಕಿ 176 ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು** ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

INS ನಿಪುಣ್

ರಕ್ಷಣೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- **ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಶಿಪ್‌ಯಾರ್ಡ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್** ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಎರಡನೇ ಡೈವಿಂಗ್ ಸಪೋರ್ಟ್ ವೆಸೆಲ್ (DSV) ಆದ **'ನಿಪುಣ್'** ಅನ್ನು ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣಂನಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಯಿತು.
- ಡೈವಿಂಗ್ ಸಪೋರ್ಟ್ ವೆಸೆಲ್ (DSV) ಎನ್ನುವುದು ವೃತ್ತಿಪರ ನೀರೊಳಗಿನ ಕೆಲಸ, ಆಳ ಸಮುದ್ರದ ಸ್ಯಾಚುರೇಶನ್ ಡೈವಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗೆ ತೇಲುವ ನೆಲೆಯಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ವಿಶೇಷ ಹಡಗಾಗಿದೆ.

INS ನಿಪುಣ್ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **INS ನಿಸ್ತಾರ್** ನ ಸಹ ನೌಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಸುಮಾರು **75% ರಷ್ಟು ಸ್ಥಳೀಯ (ಸ್ವದೇಶಿ) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು** ಹೊಂದಿದ್ದು, **ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ್** ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- **ಪಾತ್ರ:** **ಆಳ ಸಮುದ್ರದ ರಕ್ಷಣೆ, ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನೀರೊಳಗಿನ ಭದ್ರತಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು** ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಸ್ವತ್ತು:** ಇದು **ಡೀಪ್ ಸಬ್‌ಮರ್ಜೆನ್ಸ್ ರೆಸ್ಕ್ಯೂ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ (Deep Submergence Rescue Vehicles - DSRVs)** ಗಳಿಗೆ **ಮಾತೃ ನೌಕೆಯಾಗಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವಿಶೇಷತೆಗಳು:** ಇದು 118.4 ಮೀಟರ್ ಉದ್ದವಿದ್ದು, 9,350 ಟನ್ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:** ಇದು 300 ಮೀಟರ್ ಆಳದವರೆಗೆ ಸ್ಯಾಚುರೇಶನ್ ಡೈವಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಏಡ್ಸ್ ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ಒಗ್ಗೂಡಿ (United to end AIDS) ವರದಿ

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನ ರಿಯೊ ಡಿ ಜನ್ಯೆರೊದಲ್ಲಿ ನಡೆದ **26ನೇ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಡ್ಸ್ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ, ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಎಚ್‌ಐವಿ/ಏಡ್ಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (UNAIDS)** ವಿಭಾಗವು "ಏಡ್ಸ್ ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ಒಗ್ಗೂಡಿ" ಎಂಬ ವರದಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಎಚ್‌ಐವಿ ಮತ್ತು ಏಡ್ಸ್ ಮೇಲಿನ ರಾಜಕೀಯ ಘೋಷಣೆ (2026)

- ಇದು ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಎಚ್‌ಐವಿ/ಏಡ್ಸ್ ಮೇಲಿನ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ **2026ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಜಾಗತಿಕ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯಾಗಿದೆ.**
- ಇದು **95-95-95 ಗುರಿಗಳ ಮೂಲಕ 2030ರ ವೇಳೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಬೆದರಿಕೆಯಾಗಿರುವ ಏಡ್ಸ್ ಅನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವ**, 2030ರ ವೇಳೆಗೆ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 21.9 ಬಿಲಿಯನ್ ಯುಎಸ್ ಡಾಲರ್ (US$) ಹಣವನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಅಕ್ವೈರ್ಡ್ ಇಮ್ಯುನೊ ಡಿಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಸಿಂಡ್ರೋಮ್ (AIDS) ಬಗ್ಗೆ:

- **ರೋಗಕಾರಕ:** ಇದು ಮಾನವನ ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹಾನಿಗೊಳಿಸುವ **ಹ್ಯೂಮನ್ ಇಮ್ಯುನೊ ಡಿಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ವೈರಸ್ (HIV)** ನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ, ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ.
- **ಹರಡುವಿಕೆ:** ಎಚ್ಐವಿ ಸೋಂಕಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕೆಲವು **ದೇಹದ ದ್ರವಗಳೊಂದಿಗೆ (ರಕ್ತ, ವೀರ್ಯ, ಗುದನಾಳದ ದ್ರವ, ಯೋನಿ ದ್ರವ ಅಥವಾ ಎದೆ ಹಾಲು) ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದುವ ಮೂಲಕ** ಇದು ಹರಡುತ್ತದೆ.
- **ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು:**
  - ಹಂತ 1: ಜ್ವರದಂತಹ ಲಕ್ಷಣಗಳು (ಜ್ವರ, ಚಳಿ, ಕಲೆಗಳು, ರಾತ್ರಿ ಬೆವರುವುದು) ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.
  - ಹಂತ 2: ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ಲೇಟೆನ್ಸಿ (ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ).
  - ಹಂತ 3: ಏಡ್ಸ್ (ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯು ದುರ್ಬಲಗೊಳ್ಳುವುದು).
- **ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ: ರೋಗ ಬರುವ ಮುನ್ನ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದೇ ಲೇಸು.** ಆದ್ದರಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು, ಕಲುಷಿತವಲ್ಲದ ಸಿರಿಂಜ್ ಸೂಜಿಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ತಾಯಿಯಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಹರಡುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ.
- **ಚಿಕಿತ್ಸೆ: ಎಚ್ಐವಿ ಸೋಂಕಿಗೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಣಪಡಿಸುವ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಇಲ್ಲ. ಆಂಟಿರೆಟ್ರೋವೈರಲ್ ಔಷಧಿಗಳ** ಮೂಲಕ ಇದಕ್ಕೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ವೈರಸ್ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಗುಣಿಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡದಿದ್ದರೆ, ಎಚ್ಐವಿಯು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಏಡ್ಸ್ ಆಗಿ ಉಲ್ಬಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳು

- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಡ್ಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (NACP)** (ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆ).
- **ಪೋಷಕರಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಸೋಂಕು ಹರಡುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ (PPTCT) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.**
- **ಎಚ್ಐವಿ/ಏಡ್ಸ್ ಕಾಯ್ದೆ 2017** (ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಎಚ್ಐವಿ ಸೋಂಕಿತರ ವಿರುದ್ಧ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಈ ಕಾಯ್ದೆ ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ).
- **UNAIDS ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ 90:90:90 ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ** (2020 ರ ವೇಳೆಗೆ 90% ರೋಗನಿರ್ಣಯ, ಆಂಟಿ-ರೆಟ್ರೋವೈರಲ್ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ (ART) ಮೂಲಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ವೈರಸ್ ನಿಗ್ರಹ). **ಇದರ ಗುರಿಯನ್ನು 95-95-95 ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು 10 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ.**
- **ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಕ್ಸಿಲರೇಟ್ (Project ACCELERATE):** ಜಾನ್ ಹಾಪ್ಕಿನ್ಸ್ ಮತ್ತು NACO ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, **ಸೇಫ್ ಜಿಂದಗಿ (Safe Zindagi) ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಮೂಲಕ ಎಚ್ಐವಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ** ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಮಿಷನ್ ಸಂಪರ್ಕ:** ಆಂಟಿರೆಟ್ರೋವೈರಲ್ ಥೆರಪಿ (ART) ಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಎಚ್ಐವಿ ಸೋಂಕಿತರನ್ನು (PLHIV) ಮರಳಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಕರೆತರುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಡೆಂಗ್ಯೂ ವೈರಸ್

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿಯ (ICMR) ವೈರಸ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ರೋಗನಿರ್ಣಯ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯವು (VRDL) **ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಡೆಂಗ್ಯೂ ವೈರಸ್‌ನ ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು ಸಿರೊಟೈಪ್‌ಗಳು (DENV- 1 ರಿಂದ DENV-4)** ಪ್ರಸರಣದಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದೆ.

ಡೆಂಗ್ಯೂ ಬಗ್ಗೆ:

- **ರೋಗಕಾರಕ:** ಡೆಂಗ್ಯೂ ಎನ್ನುವುದು **ಡೆಂಗ್ಯೂ ವೈರಸ್ (DENV)** ನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ವೈರಲ್ ಸೋಂಕಾಗಿದೆ.
- **ಈ DENV ಎನ್ನುವುದು ಫ್ಲಾವಿವಿರಿಡೆ ಕುಟುಂಬದ RNA ವೈರಸ್ ಆಗಿದ್ದು,** ನಾಲ್ಕು ಸಿರೊಟೈಪ್‌ಗಳನ್ನು (DENV-1 ರಿಂದ 4) ಹೊಂದಿದೆ.
- **ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು: ತೀವ್ರ ಜ್ವರ, ತೀವ್ರವಾದ ತಲೆನೋವು, ಕಣ್ಣುಗಳ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೋವು, ಸ್ನಾಯು ಮತ್ತು ಕೀಲು ನೋವುಗಳು, ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಂತಿ, ಊದಿಕೊಂಡ ಗ್ರಂಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ದದ್ದುಗಳು.**

- **ಹರಡುವಿಕೆ:** ಈ ವೈರಸ್ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ **ಸೋಂಕಿತ ಹೆಣ್ಣು ಏಡಿಸ್ ಈಜಿಪ್ಟಿ (Aedes Aegypti) ಸೊಳ್ಳೆಯ** ಕಚ್ಚುವಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹರಡುತ್ತದೆ.
- ಗರ್ಭಿಣಿ ತಾಯಿಯಿಂದ ಅವಳ ಮಗುವಿಗೆ ಡೆಂಗ್ಯೂ ಹರಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ರಕ್ತದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಅಂಗದಾನ ಮತ್ತು ರಕ್ತ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಮೂಲಕವೂ ಹರಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ.
- **ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ:** ಡೆಂಗ್ಯೂಗೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ **ಆಂಟಿವೈರಲ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆ** ಇಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಸಂತತಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದೇ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಪ್ರಮುಖ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.
- ಡೆಂಗ್ಯೂ ಹರಡುವ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಹಗಲಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸೊಳ್ಳೆ ಕಡಿತದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಡೆಂಗ್ಯೂ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಇರುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸ್ವದೇಶಿ ಡೆಂಗ್ಯೂ ಲಸಿಕೆ

- **ಡೆಂಗಿಆಲ್ (DengiAll)** ಎಂಬುದು **ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿಯ (ICMR) ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಪ್ಯಾನೇಸಿಯಾ ಬಯೋಟೆಕ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು** ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ **ಸ್ವದೇಶಿ, ಟೆಟ್ರಾವ್ಯಾಲೆಂಟ್, ಏಕ-ಡೋಸ್ ಡೆಂಗ್ಯೂ ಲಸಿಕೆಯಾಗಿದೆ.**

ಶಹೀದ್ ಉಧಮ್ ಸಿಂಗ್

ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

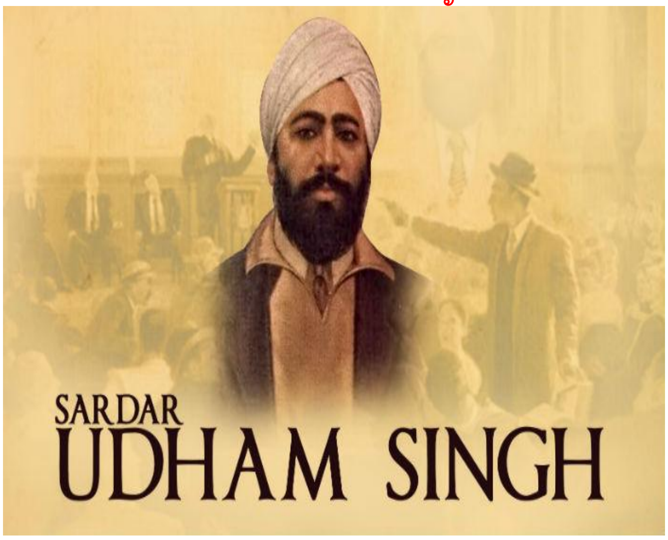

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- **ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರು ಶಹೀದ್ ಉಧಮ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರ ಹುತಾತ್ಮ ದಿನದಂದು ಅವರಿಗೆ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು**, ಅವರ ಜೀವನವು ತಲೆಮಾರುಗಳಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡುವ ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಗದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶಹೀದ್ ಉಧಮ್ ಸಿಂಗ್ (1899-1940) ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇವರು ಪಂಜಾಬ್‌ನ ಮಾಜಿ ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಗವರ್ನರ್ ಆಗಿದ್ದ ಮೈಕೆಲ್ ಒಡ್ವೈಯರ್‌ನನ್ನು ಹತ್ಯೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ **1919ರ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡ ಭಾರತೀಯ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.**
- **ಆರಂಭಿಕ ಜೀವನ:** ಪಂಜಾಬ್‌ನ ಸುನಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ **ಶೇರ್ ಸಿಂಗ್** ಆಗಿ ಜನಿಸಿದ ಇವರು, ಅಮೃತಸರದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಖಾಲ್ಸಾ ಅನಾಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ **ಉಧಮ್ ಸಿಂಗ್** ಎಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು.
- **1919ರ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡದಿಂದ ತೀವ್ರ ಆಘಾತಕ್ಕೊಳಗಾದ** ಇವರು, ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತದ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಡಿಪಾಗಿಟ್ಟರು.
- **ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ನಂಟು:** ಸಾಗರೋತ್ತರ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಲು ಇವರು **ಗದರ್ ಪಕ್ಷವನ್ನು** ಸೇರಿದರು. **ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ಇವರು, ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ (HSRA) ಜೊತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು 1927ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಿದರು.**
- **ಹತ್ಯೆ:** 1919ರ ಅಮೃತಸರ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿ, ಮಾರ್ಚ್ 1940ರಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್‌ನ ಕ್ಯಾಕ್ಸ್ಟನ್ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೈಕೆಲ್ ಒಡ್ವೈಯರ್‌ನನ್ನು ಉಧಮ್ ಸಿಂಗ್ ಗುಂಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಂದರು.
- **ಜಾತ್ಯತೀತ ಗುರುತು:** ಪೊಲೀಸ್ ಕಸ್ಟಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ವಿರೋಧಿ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸಲು ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಧರ್ಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಜಾದ್

(ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ) ಪದವನ್ನು ಬೆರೆಸಿ **"ರಾಮ್ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಸಿಂಗ್ ಆಜಾದ್"** ಎಂಬ **ಹೆಸರನ್ನು ಅವರು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು.**

- **ಹುತಾತ್ಮತೆ:** ಬ್ರಿಕ್ಸ್ಟನ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ 42 ದಿನಗಳ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ನಂತರ, **ಅವರನ್ನು ಜುಲೈ 31, 1940 ರಂದು ಪೆಂಟನ್‌ವಿಲ್ಲೆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಲಾಯಿತು.** ಅವರ ಚಿತಾಭಸ್ಮವನ್ನು 1974ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ತರಲಾಯಿತು.

ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಇ-ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಪ್ಲೇಸ್ (GeM) ಗೆ 10 ವರ್ಷಗಳು

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಇ-ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಪ್ಲೇಸ್ (GeM) 9 ಆಗಸ್ಟ್ **2026** ಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮಿಷನ್ ನ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದೆ.

ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಇ-ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಪ್ಲೇಸ್ (GeM)

- ಇದು **ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವಾಲಯದ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **2016** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ **ಭಾರತದ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಪೋರ್ಟಲ್** ಆಗಿದೆ.
- ಇದು **100%** ಲಾಭರಹಿತ ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಕಂಪನಿಯಾಗಿದೆ.

ಮೂಲ ಸ್ತಂಭಗಳು:

- **ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ (Inclusivity):** ಇದು **MSME** ಗಳು, **ನವೋದ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳನ್ನು** ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- **ದಕ್ಷತೆ : ಕಾಗದರಹಿತ ಮತ್ತು ನಗದುರಹಿತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ** ಮೂಲಕ ಇದು ಸಮಯವನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಪಾರದರ್ಶಕತೆ :** ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಲು **ಮುಕ್ತ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಬಿಡ್ಡಿಂಗ್** ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- **ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಖರೀದಿ:** ಇದು ನೇರ ಖರೀದಿ, ಇ-ಬಿಡ್ಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ರಿವರ್ಸ್ ಹರಾಜು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.
- **ತಡೆರಹಿತ ಏಕೀಕರಣ:** ಇದು ಆಧಾರ್, PAN, GSTIN ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಉಪ-ಉಪಕ್ರಮಗಳು

- **SWAYATT:** ಇದು **ನವೋದ್ಯಮಗಳು , ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಯುವಜನರ ನೇತೃತ್ವದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು** ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವುಮೆನಿಯಾ (Womaniya):** ಇದು **ಮಹಿಳಾ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು (SHGs)** ತಯಾರಿಸಿದ ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಅಪ್ ರನ್‌ವೇ (Startup Runway):** ಇದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಖರೀದಿದಾರರಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನವೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ** ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **SARAS ಸಂಗ್ರಹಣೆ :** ಇದು **ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು** ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ದಿನಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ತರುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ಸಂಸತ್ ಯೋಜನೆ ವೆಬ್ ಪೋರ್ಟಲ್

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- **ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ಸಂಸತ್ ಯೋಜನೆಯ ವೆಬ್ ಪೋರ್ಟಲ್‌ನ** ನವೀಕರಿಸಿದ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ, ಇದನ್ನು **NYPS 2.0** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ಸಂಸತ್ ಯೋಜನೆ (NYPS)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ** ಒಂದು ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಯುವಜನರಲ್ಲಿ **ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಸಂಸದೀಯ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಅರಿವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ** ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ವಿಶಿಷ್ಟತೆ:** ಕೇವಲ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದ ಹಿಂದಿನ ಆವೃತ್ತಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, **NYPS 2.0 ದೇಶಾದ್ಯಂತದ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಗುಂಪುಗಳು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ.**

ವೆಬ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯವು **2019** ರಲ್ಲಿ NYPS ನ ವೆಬ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
- **ಗುರಿ:** ಸಚಿವಾಲಯದ **ಯುವ ಸಂಸತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು** ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ಮಹಾನದಿ ನದಿ ನೀರು ವಿವಾದ

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ

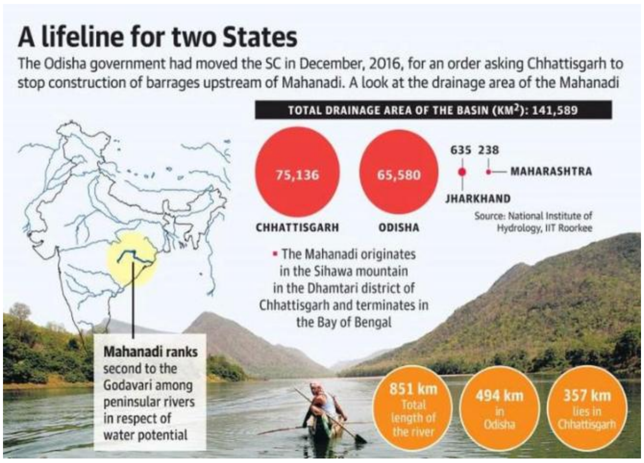

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- **ಒಡಿಶಾ ಮತ್ತು ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢದ** ನಡುವಿನ ದೀರ್ಘಕಾಲದ **ಮಹಾನದಿ ನದಿ ನೀರು ವಿವಾದ** ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟು

ಅಂತರ್-ರಾಜ್ಯ ನದಿ ನೀರು

- **ವಿಧಿ 262: ಅಂತರ್-ರಾಜ್ಯ ನದಿ ನೀರಿಗೆ** ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಇದು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- **ಅಂತರ್-ರಾಜ್ಯ ನದಿ ನೀರು ವಿವಾದ ಕಾಯ್ದೆ, 1956:** ಇದು **ನೀರಿನ ವಿವಾದಗಳ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಗಳ** ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- **ನದಿ ಮಂಡಳಿಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1956:** ಇದು **ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು** ರೂಪಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ (ಆದರೂ ಈ ಕಾಯಿದೆಯಡಿ ಯಾವುದೇ ನದಿ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ).
- **ನಮೂದು 17 (ರಾಜ್ಯ ಪಟ್ಟಿ):** ನೀರು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.
- **ನಮೂದು 56 (ಕೇಂದ್ರ ಪಟ್ಟಿ):** ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಸತ್ತು ಅಂತರ್-ರಾಜ್ಯ ನದಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬಹುದು.

ಇತರ ಅಂತರ್-ರಾಜ್ಯ ನದಿ ನೀರು ವಿವಾದಗಳು

- **ಕಾವೇರಿ:** ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೇರಳ, ಪುದುಚೇರಿ.
- **ಕೃಷ್ಣಾ:** ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ, ತೆಲಂಗಾಣ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ.
- **ಗೋದಾವರಿ:** ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ತೆಲಂಗಾಣ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ, ಒಡಿಶಾ.
- **ರಾವಿ-ಬಿಯಾಸ್:** ಪಂಜಾಬ್, ಹರಿಯಾಣ, ರಾಜಸ್ಥಾನ.
- **ಮಹದಾಯಿ (ಮಾಂಡೋವಿ):** ಕರ್ನಾಟಕ, ಗೋವಾ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ.
- **ವಂಶಧಾರಾ:** ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಒಡಿಶಾ.

INSTA KAS

ಮಹಾನದಿ ನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಉಗಮ:** ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢದ ಧಮ್ತಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ **ಸಿಹಾವಾ** ಬೆಟ್ಟಗಳು.
- **ಉದ್ದ:** ಅಂದಾಜು **851 km**.
- **ಹರಿಯುವ ರಾಜ್ಯಗಳು:** ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ, ಒಡಿಶಾ ಮತ್ತು ಜಾರ್ಖಂಡ್‌ನ ಸಣ್ಣ ಭಾಗ.
- **ಮುಖಜಭೂಮಿ:** ಇದು **ಪಾರದೀಪ್** ಬಳಿ **ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು** ಸೇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಫಲವತ್ತಾದ ಮುಖಜಭೂಮಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಉಪನದಿಗಳು:**

1. **ಎಡದಂಡೆ ನದಿಗಳು:** ಸಿಯೋನಾಥ್, ಹಸ್ದೇವ್, ಮಾಂಡ್.
2. **ಬಲದಂಡೆ ನದಿಗಳು:** ಓಂಗ್, ಟೆಲ್, ಜೇಂಕ್, ಇಬ್.

ಚಂದ್ರಯಾನ-5

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ **ಇಸ್ರೋ (ISRO)** ಮತ್ತು ಜಪಾನ್ ಏರೋಸ್ಪೇಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೋರೇಷನ್ ಏಜೆನ್ಸಿ **(JAXA)** ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು **ಚಂದ್ರಯಾನ-5** ರ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ಇದನ್ನು **LUPEX (ಲೂನಾರ್ ಪೋಲಾರ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೋರೇಷನ್)** ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ಇಸ್ರೋ** ಮತ್ತು **JAXA** ನಡುವಿನ ಜಂಟಿ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು **2028** ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಗುರಿ ಹೊಂದಲಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಈ ಮಿಷನ್ ಚಂದ್ರನ ದಕ್ಷಿಣ ಧ್ರುವವನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವ ಮೂಲಕ **ಮೇಲ್ಮೈ ಮತ್ತು ಉಪ-ಮೇಲ್ಮೈ ಜಲ-ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು** ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದರ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಈ ಮಿಷನ್ ಜಪಾನಿನ ರಾಕೆಟ್ ಆದ **H3** ನಲ್ಲಿ ಉಡಾವಣೆಯಾಗಲಿದ್ದು, ವಿವಿಧ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಏಳು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಚಂದ್ರಯಾನ-3 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಭಾರತದ ಮೂರನೇ ಚಂದ್ರಯಾನ ಮಿಷನ್ ಆಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು **ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ISRO)** ರೂಪಿಸಿದೆ.
- ಇದು **ಆಗಸ್ಟ್ 23, 2023** ರಂದು ಚಂದ್ರನ ದಕ್ಷಿಣ ಧ್ರುವದ ಬಳಿ ಇಳಿಯಿತು. ಇದು **ಭಾರತವನ್ನು, ದಕ್ಷಿಣ ಧ್ರುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತಲುಪಿದ ಮೊದಲ ದೇಶವನ್ನಾಗಿ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಇಳಿದ ನಾಲ್ಕನೇ ದೇಶವನ್ನಾಗಿ** ಮಾಡಿದೆ. ಆಗಸ್ಟ್ 23 ಅನ್ನು ಈಗ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ದಿನ'ವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಸಂಗತಿಗಳು:

- **ಉಡಾವಣಾ ರಾಕೆಟ್:** LVM3-M4 ರಾಕೆಟ್.
- **ಲ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಸೈಟ್:** ಶಿವಶಕ್ತಿ ಪಾಯಿಂಟ್.
- **ಮಿಷನ್ ನ ಅವಧಿ:** 1 ಲೂನಾರ್ ಡೇ (ಭೂಮಿಯ ಸುಮಾರು 14 ದಿನಗಳು).

ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನೌಕೆಯ ಮೂರು ಭಾಗಗಳು

ಪ್ರೊಪಲ್ಷನ್ ಮಾಡ್ಯೂಲ್: ಇದು ಲ್ಯಾಂಡರ್ ಅನ್ನು ಚಂದ್ರನ ಕಕ್ಷೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಇದು 1 ಪೇಲೋಡ್ ಅನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ:

- **SHAPE (Spectro-polarimetry of Habitable Planet Earth): ಇದು ಕಕ್ಷೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.**

ವಿಕ್ರಮ್ ಲ್ಯಾಂಡರ್: ಸಾಫ್ಟ್ ಲ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಮಾಡಿದ ಮುಖ್ಯ ಬಾಕ್ಸ್ ಇದಾಗಿದೆ. ಇದು 4 ಪೇಲೋಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ:

1. **ChaSTE (Chandra's Surface Thermophysical Experiment):** ಇದು ಮೇಲ್ಮೈ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತದೆ.
2. **ILSA (Instrument for Lunar Seismic Activity):** ಇದು ಚಂದ್ರನ ಕಂಪನಗಳನ್ನು (moonquakes) ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ.
3. **RAMBHA-LP (Radio Anatomy of Moon Bound Hypersensitive Ionosphere and Atmosphere - Langmuir Probe):** ಇದು ಪ್ಲಾಸ್ಮಾ ಸಾಂದ್ರತೆಯನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತದೆ.
4. **LRA (Laser Retroreflector Array):** ಇದು ಚಂದ್ರನ ದೂರವನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತದೆ (NASA ದಿಂದ).

ಪ್ರಗ್ಯಾನ್ ರೋವರ್: ಇದು 6 ಚಕ್ರಗಳ ಸಣ್ಣ ರೋಬೋಟ್ ಆಗಿದೆ. ಇದು 2 ಪೇಲೋಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ:

1. **LIBS (Laser-Induced Breakdown Spectroscope):** ಇದು ಮೂಲವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತದೆ (ಸಲ್ಫರ್ ಅನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದೆ).
2. **APXS (Alpha Particle X-ray Spectrometer):** ಇದು ಮಣ್ಣಿನ ಖನಿಜಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಧ್ರುವ ಏಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ?

- **ಜಲ-ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ (Water Ice): ಆಳವಾದ ಕುಳಿಗಳು ಎಂದಿಗೂ ಕರಗದ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯನ್ನು** ಹೊಂದಿವೆ.
- **ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು:** ಈ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯು ಭವಿಷ್ಯದ ಗಗನಯಾತ್ರಿಗಳಿಗೆ **ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಆಮ್ಲಜನಕ ಮತ್ತು ಇಂಧನವನ್ನು** ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಇತಿಹಾಸ:** ಇಲ್ಲಿನ ಶೀತ ವಾತಾವರಣವು ಸೌರವ್ಯೂಹದ ಹಳೆಯ ಕುರುಹುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ಸ್ಯ ಸಂಪದ ಯೋಜನೆ

ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮುದ್ರ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ಲೋತ್ತರ ನಷ್ಟವು **6.21% ರಿಂದ 10.13%** ರಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಘೋಷಿಸಿದೆ.

ಭಾರತದ ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ವಲಯ:

- **ಉತ್ಪಾದನೆ:** ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ **3 ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಮೀನು ಉತ್ಪಾದಕ ಮತ್ತು 2 ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಜಲಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕ ದೇಶವಾಗಿದೆ.**
- ಮೀನು ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತವು **4 ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ರಫ್ತುದಾರನಾಗಿದೆ.**
- ಉದ್ಯೋಗದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ವಲಯವು **30 ಮಿಲಿಯನ್‌ಗಿಂತಲೂ** ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ.
- **ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ಸ್ಯ ಸಂಪದ ಯೋಜನೆ (PMMSY):** ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ವಲಯದ ಸುಸ್ಥಿರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ **ನೀಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು** ತರುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ವಲಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು

- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ (NFDB): 2006** ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ NFDB ಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉನ್ನತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ಸ್ಯ ಸಂಪದ ಯೋಜನೆ (PMMSY): 2020** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ PMMSY ಯು ಮೀನು

ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮತ್ತು ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

- **ನೀಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ: 2015** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ನೀಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ವಲಯದ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ ಸಂಕಲ್ಪ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕಾಗಿ 'ನಶಾ ಮುಕ್ತ ಯುವ'

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರು ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಮೂಲಕ **ಮಾದಕವ್ಯಸನ ಮುಕ್ತ ಭಾರತವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು 'ನಶಾ ಮುಕ್ತ ಯುವ ಫಾರ್ ವಿಕಸಿತ್ ಭಾರತ್ ಸಂಕಲ್ಪ ಅಭಿಯಾನ'ವನ್ನು** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ನಶಾ ಮುಕ್ತ ಯುವ ಫಾರ್ ವಿಕಸಿತ್ ಭಾರತ್ ಸಂಕಲ್ಪ ಅಭಿಯಾನ'

- ಇದು **ಆಗಸ್ಟ್ 2, 2026** ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ **100 ವಾರಗಳ ಯುವ ಅಭಿಯಾನವಾಗಿದೆ.**
- **ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯ:** ಇದು **ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ @2047** ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಮಾದಕವ್ಯಸನವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಸಚಿವಾಲಯ:** ಯುವ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಸಚಿವಾಲಯ.
- **ವೇದಿಕೆ:** ಇದನ್ನು **ಮೇರಾ ಯುವ ಭಾರತ್ (MY Bharat)** ಮೂಲಕ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಸಮಯಮಿತಿ: 100 ವಾರಗಳು** (ಪ್ರತಿ ಭಾನುವಾರ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ).
- **ಮೂಲ:** ವಾರಣಾಸಿಯ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಯೋಜನೆಯಿಂದ (ಕಾಶಿ ಘೋಷಣೆ) ಇದು ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿದೆ.
- **ಸಮನ್ವಯತೆ:** ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಸಚಿವಾಲಯದ **ನಶಾ ಮುಕ್ತ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ** ಪೂರಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಸ್ತಂಭಗಳು

- **ಬೃಹತ್ ಜನಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವಿಕೆ :** ಇದು **1 ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಯುವಕರು, NSS ಘಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ** ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- **ಭಾನುವಾರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು:** ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರ್ಯಾಯಗಳಾಗಿ **ಕ್ರೀಡೆ, ಯೋಗ ಮತ್ತು ಕಲೆಗಳನ್ನು** ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಕಳಂಕ ನಿವಾರಣೆ :** ಮಾದಕ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪುನರ್ಮಿಲನಕ್ಕಾಗಿ **"ಯೋಧರು" (warriors)** ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರಿಷ್ಕೃತ ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ ಯೋಜನೆ

ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು **ಪರಿಷ್ಕೃತ ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ ಯೋಜನೆಗೆ** ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದ್ದು, 2026-27 ರಿಂದ 2030-31 ರವರೆಗಿನ ಬಜೆಟ್ ಅನ್ನು **₹36,441 ಕೋಟಿಗೆ** ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ಒಕ್ಕೂಟಗಳಿಗೆ ನೆರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ.

ಮೂಲ ಬದಲಾವಣೆಗಳು:

- **10 ಪಟ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ಸಮೂಹ (Talent Pool):** ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರತಿಭೆಗಳ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ **"ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ ಅಥ್ಲೀಟ್‌ಗಳನ್ನು (E-KIAs)"** ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದ ಏಕೀಕರಣ:** ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆಯ ನಡುವೆ ಸಮತೋಲನ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ **ಪೋಷಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು (Feeder Schools)** ಮತ್ತು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ತರಬೇತಿ ಮಾನದಂಡಗಳು:** ತರಬೇತುದಾರರ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ಏಕೀಕರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೋಚ್ ಮಾನ್ಯತೆ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು (NCAB)** ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ ನಿಗಾ ವಹಿಸುವಿಕೆ:** ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭೆಗಳ ಶೋಧನೆಗಾಗಿ **AI-ಚಾಲಿತ ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು** ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂಲ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಯ ನಡುವಿನ ಹೋಲಿಕೆ:

ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಮೂಲ ಯೋಜನೆ	ಪರಿಷ್ಕೃತ ಯೋಜನೆ (2026–31)
ವೆಚ್ಚ	~₹4,500 ಕೋಟಿ	**₹36,441 ಕೋಟಿ**
ಪ್ರತಿಭೆಗಳ ಸಮೂಹ (Talent Pool)	ಸ್ಥಳೀಯ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ (Cohorts) ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು	**10 ಪಟ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಮೂಹ (E-KIAs)**
ತರಬೇತಿ	ವಿಭಜಿತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ನಿಯಮಗಳಿದ್ದವು	**ಏಕೀಕೃತ NCAB ಮಾನದಂಡಗಳು**
ಪ್ರಗತಿಯ ಮಾರ್ಗ (Pathway)	ಕೇವಲ ದೇಶೀಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು	**ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಮತ್ತು ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್‌ಗೆ (CWG) ಸಮಗ್ರ ಮಾರ್ಗ**

ಲಡಾಖ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಜಾತಿ ಗಣತಿ

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- **2027**ರ ನಿಯಮಿತ ಜನಗಣತಿಯ ಭಾಗವಾಗಿ **ಜಾತಿ ಗಣತಿಯನ್ನು** ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ **ಲಡಾಖ್**, ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ **ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ** ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಲಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನಗಣತಿ:

- **ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:** ಜನಗಣತಿಯು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ವಯಸ್ಸು, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಸೇರಿದಂತೆ ದೇಶದ **ಜನಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರದ** ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- **ಇತಿಹಾಸ:** ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿದ್ದ **W.C. ಪ್ಲೌಡೆನ್** ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ **1881** ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು.
- ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಜನಗಣತಿಯು **1951** ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು ಮತ್ತು ಅಂದಿನಿಂದ ಪ್ರತಿ ದಶಕದ ಮೊದಲ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು **ಸಂವಿಧಾನವು** ಆದೇಶಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೆ **1948 ರ ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿ ಕಾಯ್ದೆಯು** ಗಣತಿಯ ಸಮಯ ಅಥವಾ ಅವಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿಲ್ಲ.
- **ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯದ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ

ಭಾರತದ **ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಜನರಲ್ ಮತ್ತು ಜನಗಣತಿ ಆಯುಕ್ತರು** ಈ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.

ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಟ್ಯಾಗೋರ್

ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

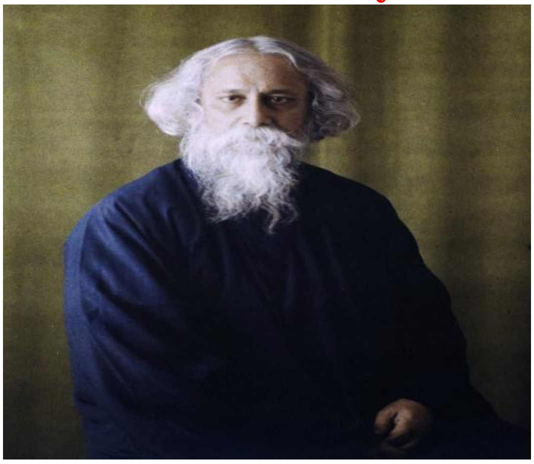

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಗೃಹ ಸಚಿವರು ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಅವರ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ನಮನಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇವರು ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದ **ದೇವೇಂದ್ರನಾಥ್ ಟ್ಯಾಗೋರ್** ಅವರ ಕಿರಿಯ ಪುತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- ಇವರು ಖ್ಯಾತ ಬಂಗಾಳಿ **ಕವಿ, ಗೀತ ರಚನೆಕಾರ ಮತ್ತು ವರ್ಣಚಿತ್ರಕಾರರಾಗಿದ್ದರು**.
- ಇವರು ಮೇ 7, **1861** ರಂದು ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಆಗಸ್ಟ್ 7, **1941** ರಂದು ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು.
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು:** ಇವರು ತಮ್ಮ **ಗೀತಾಂಜಲಿ (1912)** ಕೃತಿಗಾಗಿ **1913** ರಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು, ಈ ಮೂಲಕ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಮೊದಲ ಯುರೋಪಿಯನ್-ಅಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮೊದಲ ಗೀತ ರಚನೆಕಾರ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು.
- ಇವರಿಗೆ **1915** ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವು ನೈಟ್‌ಹುಡ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿತು, ಆದರೆ ಅಮೃತಸರದ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ **1919** ರಲ್ಲಿ ಇವರು ಆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿದರು.
- **ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ:** ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಅವರು **1901** ರಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶವಾದ **ಶಾಂತಿನಿಕೇತನದಲ್ಲಿ (ಶಾಂತಿಯ ನೆಲೆ)** ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಶಾಲೆಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು, ಅಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಲು ಅವರು ಶ್ರಮಿಸಿದರು.
- ಅವರು ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದರು, ತದನಂತರ ಈ ಶಾಲೆಯು **1921** ರಲ್ಲಿ **ವಿಶ್ವಭಾರತಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಾಗಿ** ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು.
- **ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರ:** ವಿಶೇಷವಾಗಿ **1905** ರ ಬಂಗಾಳ ವಿಭಜನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇವರು ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದರು, ಮತ್ತು ಇವರು ರಚಿಸಿದ ಎರಡು ಗೀತೆಗಳು ಭಾರತದ **(ಜನ ಗಣ ಮನ)** ಹಾಗೂ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ **(ಅಮರ್ ಸೋನಾರ್ ಬಾಂಗ್ಲಾ)** ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಗಳಾಗಿವೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು:** ಸೋನಾರ್ ತರಿ (1894), ಮಾನಸಿ (1890), ಚಿತ್ರಾ (1914), ದಿ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್ (1914), ನಷ್ಟನೀರ್ (1901), ಚೋಖರ್ ಬಾಲಿ (1903), ನೌಕಾದುಬಿ (1906), ಗೋರಾ (1910), ಘರೇ ಬೈರೇ (1916) ಮತ್ತು ಶೇಷರ್ ಕಬಿತಾ (1929).

ರೊಸೆಲ್ಲೆ (ಹೈಬಿಸ್ಕಸ್ ಶಬ್ದರಿಫ್ತ್)

ಪರಿಸರ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ವಿಶ್ವ

ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನದಂದು (**ಆಗಸ್ಟ್ 9**) ರೊಸೆಲ್ಲೆ ಸಸ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರೊಸೆಲ್ಲೆ ಸಸ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಆಫ್ರಿಕಾ ಮೂಲದ ಈ ಸಸ್ಯವನ್ನು ಏಷ್ಯಾ, ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕ ಖಂಡಗಳ ಉಷ್ಣವಲಯ ಮತ್ತು ಉಪೋಷ್ಣವಲಯದಾದ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದವರು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **ಮೆಸ್ತಾ (Mesta)** ಅಥವಾ **ಚುಕೂರ್ (Chukur)** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಒಡಿಶಾದ ಮಲ್ಕನ್‌ಗಿರಿಯಲ್ಲಿ **ಭೆಂಡಾ ದಾಲ್**, ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ **ಗೊಂಗುರ** ಮತ್ತು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ **ಪಟ್ವಾ** ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಮೌಲ್ಯ:** ಇದು ವಿಟಮಿನ್ ಸಿ, ಕಬ್ಬಿಣಾಂಶ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಅನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ; ಇದರ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಪುಷ್ಪಪಾತ್ರೆಗಳು (Calyces) ಆಂಥೋಸಯಾನಿನ್‌ಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿವೆ, ಇವುಗಳು **ಉತ್ಕರ್ಷಣ ನಿರೋಧಕಗಳಾಗಿ (Antioxidants)** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಹೃದಯರಕ್ತನಾಳ ಮತ್ತು ಯಕೃತ್ತಿನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.
- **ಆರ್ಥಿಕ ಉಪಯೋಗಗಳು:** ಇದರ ತಿರುಳಿರುವ ಪುಷ್ಪಪಾತ್ರೆಗಳಿಂದ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಚಹಾ, ಜಾಮ್ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ; ಇದರ ಕಾಂಡವು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಮೆಸ್ತಾ ನಾರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಕಚ್ಚಾ ಸೆಣಬಿನ ಬದಲಿಯಾಗಿಯೂ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೆಕ್ಕಾ ಜಂಟಿ ರಕ್ಷಣಾ ಒಪ್ಪಂದ

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ, ಟರ್ಕಿ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮೆಕ್ಕಾ ಜಂಟಿ ರಕ್ಷಣಾ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ್ದು, ತ್ರಿಪಕ್ಷೀಯ ಪರಸ್ಪರ ಭದ್ರತಾ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ರಚಿಸಿವೆ.

ಮೆಕ್ಕಾ ಜಂಟಿ ರಕ್ಷಣಾ ಒಪ್ಪಂದದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಈ ಒಪ್ಪಂದವು ಭದ್ರತಾ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ **ಟರ್ಕಿ (Türkiye)** ದೇಶವನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ, **2025** ರ ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ-ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪರಸ್ಪರ ರಕ್ಷಣಾ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು (SMDA) ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಭೌಗೋಳಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರೇರಕಗಳು:** ಅಮೆರಿಕದ ಭದ್ರತಾ ಖಾತರಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಕುಸಿಯುತ್ತಿರುವ ವಿಶ್ವಾಸ, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಟರ್ಕಿಯ ಗುರಿಯು ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರೇರಕಗಳಾಗಿವೆ.

ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- **ಸಾಮೂಹಿಕ ರಕ್ಷಣೆ:** ನ್ಯಾಟೋ (NATO) ದ ಆರ್ಟಿಕಲ್ 5 ರ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮೇಲಿನ ಶಸ್ತ್ರಸಜ್ಜಿತ ದಾಳಿಯನ್ನು ಮೂರೂ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲಿನ ದಾಳಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ರಕ್ಷಣಾ-ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಹಕಾರ:** ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ರಕ್ಷಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಮಿಲಿಟರಿ ಸಮನ್ವಯತೆ,

ರಕ್ಷಣಾ-ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಹಯೋಗ ಮತ್ತು ಜಂಟಿ ಭದ್ರತಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇದು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.

- **ಭಾರತದ ಮೇಲಿನ ಪರಿಣಾಮಗಳು:** ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಪಾಲುದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾದ **ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾವನ್ನು** ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಮತ್ತು ಟರ್ಕಿಯೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆಯುವ ಈ ಒಪ್ಪಂದವು, ಭಾರತದ ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾದ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಂಕೀರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಸೂಚ್ಯಂಕ (GRAI)

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಇಲಾಖೆಯು, ಜೂನ್ **2026** ರ GRAI ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ತನ್ನ 50 ನೇ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ (CPGRAMS) ವರದಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಸೂಚ್ಯಂಕ:

- ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ **ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಇಲಾಖೆ (DARPG)** ಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಆವರ್ತಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಚೌಕಟ್ಟಾಗಿದೆ.
- **ವ್ಯಾಪ್ತಿ:** CPGRAMS ಪೋರ್ಟಲ್ ಮೂಲಕ ಸಲ್ಲಿಕೆಯಾಗುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೂರುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಶ್ರೇಯಾಂಕವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

GRAI ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಮುಖ್ಯ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿರುವ 11 ಪ್ರಮುಖ ಸೂಚಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ:

1. **ದಕ್ಷತೆ:** ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿರುವ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಬಗೆಹರಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಮಯ.
2. **ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ:** ನಾಗರಿಕರ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ.
3. **ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ:** ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಲಯ ಅಥವಾ ಸೇವಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತೋರಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ.
4. **ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಬದ್ಧತೆ:** ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ.

ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (CPGRAMS):

- ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಭಾರತದ 24/7 ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಆಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಿಂಚಣಿ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ **ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಇಲಾಖೆಯು (DARPG)** ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- **ಏಕೀಕೃತ ಪೋರ್ಟಲ್:** ಇದು 92 ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವಾಲಯಗಳು/ಇಲಾಖೆಗಳು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುತ್ತದೆ.
- **ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಕಾಲಮಿತಿ: 21** ದಿನಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸುವಂತೆ ಇದು ಆದೇಶಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮೇಲ್ಮನವಿ ಅವಕಾಶ:** ದೂರುಗಳ ಮುಕ್ತಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅತೃಪ್ತಿ ಇದ್ದರೆ, ನಾಗರಿಕರು ಮೇಲ್ಮನವಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸಂಯೋಜನೆ:** ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಆಧಾರಿತ ಭಾಷಿಣಿ (BHASHINI) ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್ ಮೂಲಕ

ಇದು 22 ಭಾಷೆಗಳ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಹೊರಗಿಡಲಾದ ವಿಷಯಗಳು: ಈ ಪೋರ್ಟಲ್ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ:

- ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳು.
- ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು (RTI) ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅಥವಾ ಮೇಲ್ಮನವಿಗಳು.
- ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸೇವಾ ವಿಷಯಗಳು.
- ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಗಳು.
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆಗೆ ಬೆದರಿಕೆ ಒಡ್ಡುವ ವಿಷಯಗಳು.

ಹರ್ ಘರ್ ತಿರಂಗಾ 2026

ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

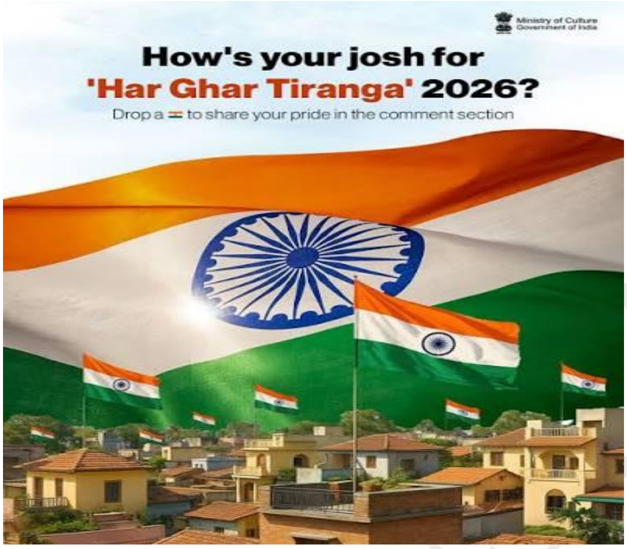

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- **ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವಾಲಯವು** ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ 'ಹರ್ ಘರ್ ತಿರಂಗಾ 2026' ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು, ಇದನ್ನು 9 ರಿಂದ 17 ಆಗಸ್ಟ್ **2026** ರವರೆಗೆ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವಾಲಯವು ಹರ್ ಘರ್ ತಿರಂಗಾ 2026 ರ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮವಾದ **ಸೂರ್ಯಪಥ್ ತಿರಂಗಾ (SURYAPATH TIRANGA)** ವನ್ನು ಸಹ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
- ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಭಾರತೀಯ ನಿಯೋಗ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ (Indian Missions) ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಸತತವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವನ್ನು ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಆರೋಹಣ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಹಗಲು ಬೆಳಕಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ.
- ಹರ್ ಘರ್ ತಿರಂಗಾ 2026 ಅಭಿಯಾನವನ್ನು **ವಂದೇ ಮಾತರಂನ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೆ** ಸಮರ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹರ್ ಘರ್ ತಿರಂಗಾ ಕುರಿತ ವಿವರ:

- ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಆಚರಿಸಲು, ತ್ರಿವರ್ಣ ಧ್ವಜವನ್ನು ಮನೆಗೆ ತರಲು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಹಾರಿಸಲು ಜನರನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ **ಆಜಾದಿ ಕಾ ಅಮೃತ್ ಮಹೋತ್ಸವದ** ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ **2022** ರಲ್ಲಿ ಈ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ನಾಗರಿಕರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು ಈ ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ನೋಡಲ್ ಸಚಿವಾಲಯ: ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವಾಲಯ**

ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದ **ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ನೇಮಕಾತಿ ಸಮಿತಿಯು (ACC)**, ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ **ಡಾ. ಟಿ.ವಿ. ಸೋಮನಾಥನ್** ಅವರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹುದ್ದೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇವರು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರ ನೇರ ಉಸ್ತುವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಚಿವಾಲಯದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದು, ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- ಇವರು **ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಮಂಡಳಿಯ (Civil Services Board)** ಪದನಿಮಿತ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಒಕ್ಕೂಟ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ನಡುವೆ ಇವರನ್ನು ಸಮಾನರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗರು (primus inter pares) ಎಂದು

ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಆದ್ಯತಾ ಕ್ರಮಾಂಕದಲ್ಲಿ ಇವರು **11** ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

- **ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ:** ಇವರು ಪ್ರಧಾನಿ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನ ಪ್ರಧಾನ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಸಚಿವಾಲಯಗಳ ನಡುವಿನ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಯ (NCMC)** ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
- **ನೇಮಕಾತಿ:** ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ನೇಮಕಾತಿ ಸಮಿತಿಯು (ACC) ಇವರನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿತ **2** ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ನೇಮಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಈ ಅವಧಿಯನ್ನು **4** ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. 4 ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲು, ಸರ್ಕಾರವು ಸಂಬಂಧಿತ ಸೇವಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಸರ್ ನಾರಾಯಣನ್ ರಾಘವನ್ ಪಿಳ್ಳೈ** ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದರು.

ಆಸನ್ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮೀಸಲು

ಪರಿಸರ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಆಸನ್ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮೀಸಲಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದ ಮುಂಚಿನ ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿರುವ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು, ಇದೀಗ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ ಮೀಸಲುಗಳಿಗೆ **10 ಕಿ.ಮೀ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಬಫರ್ ವಲಯವು** ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಹತ್ವದ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದೆ.

ಆಸನ್ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ **ಧಾಲಿಪುರ್ ಸರೋವರ** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಉತ್ತರಾಖಂಡದ ಡೆಹ್ರಾಡೂನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಸರೋವರವಾಗಿದ್ದು, ಆಸನ್ ಮತ್ತು ಯಮುನಾ ನದಿಗಳ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಆಸನ್ ಬ್ಯಾರೇಜ್‌ನಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು **2020** ರಲ್ಲಿ **ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣವಾಗಿ (ಉತ್ತರಾಖಂಡದ ಮೊದಲನೆಯದು)** ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಬರ್ಡ್‌ಲೈಫ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ನಿಂದ **ಪ್ರಮುಖ ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರದೇಶ (IBA)** ಎಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- **ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ:** ಇದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಏಷ್ಯನ್ ಫ್ಲೈವೇ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ಚಳಿಗಾಲದ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ತಂಗುದಾಣವಾಗಿದ್ದು, ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ರಣಹದ್ದುಗಳು, ಪಲ್ಲಾಸ್ ಫಿಶ್-ಈಗಲ್ ಮತ್ತು ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಜಲಪಕ್ಷಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ **330** ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಜಲಚರ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ತಾಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ **ಗೋಲ್ಡನ್ ಮಹಸೀರ್** ಮೀನುಗಳಿಗೆ ಆಸರೆಯಾಗಿದೆ.

ಪಿಎಂ-ಕಿಸಾನ್ (PM-KISAN)

ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕಿಸಾನ್ ಸಮ್ಮಾನ್ ನಿಧಿ (PM-KISAN) ಯೋಜನೆಯನ್ನು **2030-31** ರವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದು, ಈ ಅವಧಿಗೆ **₹3.15 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ** ಅನುದಾನವನ್ನು ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕಿಸಾನ್ ಸಮ್ಮಾನ್ ನಿಧಿ (PM-KISAN):

- **ಪ್ರಾರಂಭ:** 24 ಫೆಬ್ರವರಿ **2019**
- **ಹಣಕಾಸು ನೆರವು:** ಇದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ **100%** ನಿಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ **ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.**
- **ಅನುಷ್ಠಾನ:** ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ.

ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- **ಉದ್ದೇಶ:** ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಜಮೀನಿನ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಎಲ್ಲಾ ಭೂಹಿಡುವಳಿದಾರ ರೈತರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ **ರೂ. 6,000** ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮೂರು ಸಮಾನ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು:** ಸರಿಯಾದ ಬೆಳೆ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ

ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿವಿಧ ಕೃಷಿ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ (SMFs) ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

- **ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ:** ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿ ರೈತ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು **ಆಯಾ ರಾಜ್ಯ / ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ** ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಫೀನಿಕ್ಸ್ ಸ್ಪೀಷೀಸ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ (Phoenix Species Project)

ಪರಿಸರ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಪಂಚದ **100** ಅತ್ಯಂತ ಅಳಿವಿನಂಚಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ 'ಫೀನಿಕ್ಸ್ ಸ್ಪೀಷೀಸ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್' ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಉದ್ದೇಶ:** ಸ್ಥಳೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಕರಿಗೆ ನಿರಂತರ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಪಂಚದ **100** ಅತ್ಯಂತ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಈ ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಯತ್ನದ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಾರಂಭ:** ಆಗಸ್ಟ್ **2026** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- **ಸ್ಥಾಪಕರು: ಬೆಜೋಸ್ ಅರ್ಥ್ ಫಂಡ್ (Bezos Earth Fund) ಮತ್ತು ರಿ:ವೈಲ್ಡ್ (Re:wild - ಲಿಯೊನಾರ್ಡೋ ಡಿಕಾಪ್ರಿಯೊ).**
- **ಗುರಿ:** IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (CR) ಅಥವಾ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಳಿದುಹೋದ (EW) ಎಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾದ **100** ಪ್ರಭೇದಗಳು.
- **ಜ್ಞಾನ ಪಾಲುದಾರರು:** IUCN ಸ್ಪೀಷೀಸ್ ಸರ್ವೈವಲ್ ಕಮಿಷನ್.
- **ಜಾಗತಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ:** ಇದು **ಕುನ್ಮಿಂಗ್-ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್ ಜಾಗತಿಕ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನ** ಗುರಿ 4 ಅನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ:** ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರ ನೇತೃತ್ವದ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ಮರುಸ್ಥಾಪನೆ, ಸ್ಥಳಾಂತರಗಳು ಮತ್ತು ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಮೇಲೆ ಇದು ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ನೇಮಕ

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಜನವರಿ 1, **2027** ರಂದು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿರುವ ಮುಂದಿನ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನು (UNSG) ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು, **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯು (UNSC)** ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತನ್ನ ಮೊದಲ ಸ್ಟ್ರಾ ಪೋಲ್ (Straw poll) ಅನ್ನು ನಡೆಸಿತು.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಪಾತ್ರ:

- ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು**, ಇವರು ಯುಎನ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್ (ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಚಿವಾಲಯ) ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗಗಳಿಂದ ವಹಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಾರೆ.

ಚುನಾವಣೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:

- **ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ ಶಿಫಾರಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಿಂದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.**
- ಅಂದರೆ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾದ **ಚೀನಾ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ರಷ್ಯಾ, UK ಮತ್ತು USA** ಗಳು ಯಾರು ಆಯ್ಕೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ (UNO) ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗಗಳು:

- **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ (UNGA):** ಇದು ಮುಖ್ಯ ಚರ್ಚಾತ್ಮಕ, ನೀತಿ ನಿರೂಪಣಾ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ **193** ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸಮಾನ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.
- **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿ (UNSC):** ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, **15** ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ (ವೀಟೋ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವ **5** ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು **10** ಖಾಯಂ-ಅಲ್ಲದ ಸದಸ್ಯರು).
- **ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಂಡಳಿ (ECOSOC):** ಇದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಂಬಂಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ (ICJ):** ಇದು **ಹೇಗ್‌ನಲ್ಲಿ** ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದು, ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕಾನೂನು ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್ (ಸಚಿವಾಲಯ):** ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುವ ಇದು, ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ದೈನಂದಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಟ್ರಸ್ಟಿಶಿಪ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್:** ಟ್ರಸ್ಟ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಇದು ಪಲಾವ್ (Palau) ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದ ನಂತರ **1994** ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿತು.
- **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿಗಳು:** ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ (UNGA, UNSC, ECOSOC, ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್, ಟ್ರಸ್ಟಿಶಿಪ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್) ಮತ್ತು ದಿ ಹೇಗ್ (ICJ).
- **ಸದಸ್ಯತ್ವ: 193** ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು (ಎಲ್ಲವೂ UNGA ಯ ಭಾಗವಾಗಿವೆ).

ಧನಸಿರಿ ನದಿ

ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಅಸ್ಸಾಂ ರಾಜ್ಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ **(ASDMA)** ಪ್ರಕಾರ, **ಧನಸಿರಿ ನದಿಯು ಅಪಾಯದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮೀರಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ**, ಇದರಿಂದ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹದಗೆಡುವ ಆತಂಕವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ.

ಧನಸಿರಿ ನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಉಗಮ:** ಈ ನದಿಯು ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ **ಲೈಸಾಂಗ್ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ** ಉಗಮಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಹರಿಯುವ ಮಾರ್ಗ :** ಇದು ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಪ್ರಮುಖ ನದಿಯಾಗಿದೆ.
- ಇದೊಂದು **ಅಸ್ಸಾಂ ಮತ್ತು ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಿಯುವ ಅಂತರ-ರಾಜ್ಯ ನದಿಯಾಗಿದೆ.**
- ಇದು ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿಯನ್ನು ಸೇರುವ ಮೊದಲು ದಿಮಾಪುರ್, ಚುಮೌಕೆಡಿಮಾ ಮತ್ತು ಅಸ್ಸಾಂನ ಗೋಲಾಘಾಟ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂಲಕ **352 ಕಿಲೋಮೀಟರ್** ಉದ್ದ ಹರಿಯುತ್ತದೆ.
- **ಸಂಗಮ:** ಇದು ಅಸ್ಸಾಂನ ಧನಸಿರಿಮುಖ್ ಬಳಿ ತನ್ನ

ದಕ್ಷಿಣ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ.

- **ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ನದಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ**, ಮಾನ್ಸೂನ್ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಏರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹರಿವು **ಗೋಲಾಘಾಟ್ ಮತ್ತು ಅಸ್ಸಾಂನ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು.**

ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿಯು ಏಷ್ಯಾದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನದಿಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಟಿಬೆಟ್‌ನ **ಮಾನಸ ಸರೋವರದ (ಮಾಪಮ್ ಯುಮ್ಕೋ) ಬಳಿಯಿರುವ ಚೆಮಯುಂಗ್‌ಡುಂಗ್ ಹಿಮನದಿಯಲ್ಲಿ** ಉಗಮಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ: **ಟಿಬೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾರ್ಲುಂಗ್ ತ್ಸಾಂಗ್ಪೋ (ಅತಿ ಉದ್ದದ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಹರಿವು), ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಿಯಾಂಗ್ ಅಥವಾ ದಿಹಾಂಗ್, ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಮುನಾ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.**
- ಇದು **ಟಿಬೆಟ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯ ಮೂಲಕ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ, ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಮೂಲಕ ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ, ಅಸ್ಸಾಂನ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾ ನದಿಯೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನಗೊಂಡು** ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ.

16ನೇ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS) ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಚಿವರ ಸಭೆ

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- **ಭಾರತವು 2026 ರ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜೈಪುರದಲ್ಲಿ 16ನೇ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಚಿವರ ಸಭೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿದೆ.**
- **ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: ಸುಸ್ಥಿರತೆ, ನಾವೀನ್ಯತೆ, ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರತೆಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ.**

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ:** ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಆರ್ಥಿಕ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ **2030** ರ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು :** ಜಾಗತಿಕ ಹಣಕಾಸು ಅಂತರವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು **ಜೈಪುರ ಒಮ್ಮತವನ್ನು (The Jaipur Consensus)** ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **MSME ಬೆಂಬಲ:** ನಗದು ಹರಿವಿನ-ಆಧಾರಿತ ಮತ್ತು ಮೇಲಾಧಾರ-ಮುಕ್ತ ಸಾಲ ನೀಡುವಿಕೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಗಳು :** ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಔಷಧೀಯ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ **2026–2030** ರ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಡಿಜಿಟಲ್ ವಾಣಿಜ್ಯ:** ಗಡಿಯಾಚೆಗಿನ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸೇವೆಗಳ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS) ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸ್ಥಾಪನೆ: 2009**.
- **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:** ಶಾಂಘೈ.

INSTA KAS

- **BRICS,** ಇದು ವಿಶ್ವದ ಪ್ರಮುಖ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳ ಗುಂಪಿನ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪವಾಗಿದೆ, ಅವುಗಳೆಂದರೆ **ಬ್ರೆಜಿಲ್, ರಷ್ಯಾ, ಭಾರತ, ಚೀನಾ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ (ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾವನ್ನು 2010 ರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು).**
- **ಮೂಲ:** 2001 ರಲ್ಲಿ **ಬ್ರೆಜಿಲ್, ರಷ್ಯಾ, ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾ** ದೇಶಗಳ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು **ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಜಿಮ್ ಒ'ನೀಲ್ ಅವರು "BRIC" (ಬ್ರಿಕ್) ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಮೊದಲು ಬಳಸಿದರು.**
- **ಇತ್ತೀಚಿನ ವಿಸ್ತರಣೆ (ಬ್ರಿಕ್ಸ್+):** 2024-2025 ರಲ್ಲಿ, ಈ ಒಕ್ಕೂಟವು ವಿಸ್ತರಣೆಗೊಂಡು **ಈಜಿಪ್ಟ್, ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ, ಇರಾನ್, UAE ಮತ್ತು ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ** ದೇಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ (ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನ ನೀಡಲಾಗಿದೆಯಾದರೂ ಅದು ಇನ್ನೂ ತನ್ನ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಔಪಚಾರಿಕಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ).
- **ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಪಾಲು:** ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಒಕ್ಕೂಟವು ಐದು ದೊಡ್ಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ಜಾಗತಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ **41%**, ಜಾಗತಿಕ GDPಯ **24%** ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರದ **16%** ಅನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ (2028 ರ ವೇಳೆಗೆ, ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ **35%** ರಷ್ಟನ್ನು ಹೊಂದುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ).
- **ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ:** ಈ ವೇದಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವೆ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಸರದಿಯ ಮೇಲೆ ಹಂಚಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬ್ರಿಕ್ಸ್‌ನ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

1. ಹೊಸ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (NDB)
2. ಆಕಸ್ಮಿಕ ಮೀಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ (Contingent Reserve Arrangement - CRA).
3. ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
4. ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.
5. ರಿಮೋಟ್ ಸೆನ್ಸಿಂಗ್ ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಸಮೂಹದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಅಧಿಕೃತ ರಹಸ್ಯಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1923 (Official Secrets Act, 1923)

ರಕ್ಷಣೆ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆಯ (IAF) ವಿಂಗ್ ಕಮಾಂಡರ್ ಒಬ್ಬರನ್ನು, **ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸೋರಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಆರೋಪದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕೃತ ರಹಸ್ಯಗಳ ಕಾಯ್ದೆಯ** ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಧಿಕೃತ ರಹಸ್ಯಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1923ರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲದ ಕಾನೂನಾಗಿದ್ದು, **ಅಧಿಕೃತ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು** ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ** ಸಮಾನವಾಗಿ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಈ ಕಾನೂನು, **ಬೇಹುಗಾರಿಕೆ, ದೇಶದ್ರೋಹ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಮಗ್ರತೆಗೆ ಬೆದರಿಕೆಯೊಡ್ಡುವ ಇತರ ಸಂಭಾವ್ಯ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.**
- ಈ ಕಾನೂನು **ಬೇಹುಗಾರಿಕೆ ನಡೆಸುವುದು, 'ರಹಸ್ಯ' ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳ ಅನಧಿಕೃತ ಬಳಕೆ, ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡುವುದು ಮತ್ತು ನಿಷೇಧಿತ/ನಿರ್ಬಂಧಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವುದು** ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾದರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ **14 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ, ದಂಡ ಅಥವಾ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಿಧಿಸಬಹುದು.**
- ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯು, **ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳದ** ಉಲ್ಲೇಖ, ದಾಖಲೆಗಳು, ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು, ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳು, ನಕ್ಷೆಗಳು, ಯೋಜನೆಗಳು, ಮಾದರಿಗಳು, ಅಧಿಕೃತ ಸಂಕೇತಗಳು ಅಥವಾ ಪಾಸ್‌ವರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು.

INSTA KAS

ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಖಾಸಗಿ-ನಿರ್ಮಿತ 800 kN FFSC ಎಂಜಿನ್ ಅನಾವರಣ

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕಂಪನಿಯಾದ ಆಸ್ಟ್ರೋಬೇಸ್ ಸ್ಪೇಸ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜೀಸ್, **ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ 800 kN ಪೂರ್ಣ-ಹರಿವಿನ ಹಂತದ ದಹನ (Full-Flow Staged Combustion - FFSC) ರಾಕೆಟ್ ಎಂಜಿನ್ ಅನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದೆ.**

800 kN FFSC ಎಂಜಿನ್ ಬಗ್ಗೆ:

- ಎವರೆಸ್ಟ್ **(EVEREST)** ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾದ ಈ ಎಂಜಿನ್ ಅನ್ನು **ಆಸ್ಟ್ರೋಬೇಸ್ ಕಂಪನಿಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.**
- **ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಥಾನ:** ಯುಎಸ್, ರಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಚೀನಾದ ನಂತರ **ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ವಿಶ್ವದ 4ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾರತವಾಗಿದೆ.**
- **ಮರುಬಳಕೆ:** ಮೀಥೇನ್ ಅನಿಲವು ಮಸಿಯಿಲ್ಲದೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತದೆ, ಇದು **ರಾಕೆಟ್‌ಗಳ ತ್ವರಿತ ಮರುಬಳಕೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.**
- **ಪೇಲೋಡ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:** ಈ ಎಂಜಿನ್ ಅನ್ನು **ಕಡಿಮೆ (ಕೆಳ) ಭೂ ಕಕ್ಷೆಗೆ (Low Earth Orbit - LEO) 30 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ತೂಕವನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.**
- **ನೀತಿ ಸಂಪರ್ಕ:** ಇದಕ್ಕೆ **IN-SPACe ನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಕೆ ನಿಧಿ (TAF) ಯ ಮೂಲಕ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.**
- **ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:** ಇದು ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕೇವಲ **15-ದಿನಗಳ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ** ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಸ್ಲೆಂಡರ್-ಬಿಲ್ಡ್ (ಸಣ್ಣ ಕೊಕ್ಕಿನ) ರಣಹದ್ದುಗಳು

ಪರಿಸರ

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಅಸ್ಸಾಂನ ಕಾಜಿರಂಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ **ಜಟಾಯು ಸಾಫ್ಟ್ ರಿಲೀಸ್ ಸೆಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ, ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಾದ ಐದು** ಸ್ಲೆಂಡರ್-ಬಿಲ್ಡ್ **ರಣಹದ್ದುಗಳನ್ನು ಬಿಳಿ-ಬೆನ್ನಿನ ರಣಹದ್ದುಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಸರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಈ ರೀತಿಯ ಮೊದಲ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದೆ.**

ಸ್ಲೆಂಡರ್-ಬಿಲ್ಡ್ ರಣಹದ್ದುಗಳು **(Gyps tenuirostris):**

- ಈ ಸ್ಲೆಂಡರ್-ಬಿಲ್ಡ್ ರಣಹದ್ದು **ಕಡು ಬಣ್ಣದ, ತೆಳ್ಳಗಿನ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಸ ತಿನ್ನುವ ಅಥವಾ ಮೃತಭಕ್ಷಕ ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅಗಲವಾದ ರೆಕ್ಕೆಗಳು, ಉದ್ದವಾದ ಬರಿಯ ಕುತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತು ತೆಳುವಾದ ಕೆಳಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.**
- **ಆವಾಸಸ್ಥಾನ:** ಇದು ಮಾನವ ವಸಾಹತುಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುವ **ಒಣ ಬಯಲು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ.**
- **ಹಂಚಿಕೆ:** ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಉಪಖಂಡದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ **ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು, ಹರಿಯಾಣ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ಅಸ್ಸಾಂ, ನೇಪಾಳ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶಗಳು ಸೇರಿವೆ.**
- **ಪರಿಸರ ಪಾತ್ರ:** ಇದೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಸ ತಿನ್ನುವ ಅಥವಾ ಮೃತಭಕ್ಷಕ **(scavenger)** ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ

ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ನೈರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅಪಾರ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

- **ಬೆದರಿಕೆಗಳು:** ಸ್ಲೆಂಡರ್-ಬಿಲ್ಡ್ ರಣಹದ್ದುಗಳ ಅವನತಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವೆಂದರೆ **ಡೈಕ್ಲೋಫೆನಾಕ್ (diclofenac) ವಿಷಪ್ರಾಶನ, ಇದು ರಣಹದ್ದುಗಳ ಮೂತ್ರಪಿಂಡ ವೈಫಲ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.**
- ಇತರ ಬೆದರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ **ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ, ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ವಿಷ, ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಮರಗಳ ನಾಶ, ಕಿರುಕುಳ, ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಆಘಾತ ಅಥವಾ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಸೇರಿವೆ.**

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ:

- **IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ:** ತೀವ್ರ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದ (CR).
- **CITES : ಅನುಬಂಧ II (Appendix II)**

ಬಿಳಿ-ಬೆನ್ನಿನ ರಣಹದ್ದು (White-rumped vulture - Gyps bengalensis):

- ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ **ಬಯಲು ಸೀಮೆ ಮತ್ತು ತೆರೆದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ**, ಆದರೆ ಇದು **ಕುರುಚಲು ಕಾಡುಗಳು, ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತು ನಗರಗಳಲ್ಲೂ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ.**
- ಇದು ಸತ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತುಂಬಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದು, ದೊಡ್ಡ ಹಿಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸೇರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಎತ್ತರದ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯಾಗಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಇದು **ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಭಾರತ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ, ನೇಪಾಳ, ಭೂತಾನ್, ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್, ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್, ಲಾವೋಸ್, ಕಾಂಬೋಡಿಯಾ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ವಿಯೆಟ್ನಾಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.**
- ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳ **IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತೀವ್ರ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದ (CR)** ಎಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೋಪಾಲ್ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು (NGRA) 2026 ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು

ಇದೀಗ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಮತ್ತು ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು **2026 ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೋಪಾಲ್ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ (NGRA) ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆ.**

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೋಪಾಲ್ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು (NGRA) 2025:

- ಇದು **ಜಾನುವಾರು ಮತ್ತು ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುವ ಅತ್ಯುನ್ನತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೌರವಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.**
- ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ಷೀರ (ಹಾಲು) ದಿನಾಚರಣೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ನವೆಂಬರ್ 26, 2025 ರಂದು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.**
- ಇದನ್ನು **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೋಕುಲ್ ಮಿಷನ್ (RGM) ನ ಭಾಗವಾಗಿ 2014 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.**
- ಇದು **ಸ್ಥಳೀಯ ಗೋವಿನ ತಳಿಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.**
- **ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರೈತರು, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು / ಎಂಪಿಸಿಗಳು (MPCs) / ಎಫ್‌ಪಿಒಗಳು (FPOs) ಮತ್ತು ಕೃತಕ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞರನ್ನು (AITs)** ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಇದನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು ಅರ್ಹತಾ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ, ಸ್ಮರಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಥಮ, ದ್ವಿತೀಯ ಹಾಗೂ ತೃತೀಯ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ **₹5,00,000, ₹3,00,000 ಮತ್ತು ₹2,00,000** ಗಳ ನಗದು ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೋಕುಲ್ ಮಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದನ್ನು **2014** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು **ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು.**
- ಸ್ಥಳೀಯ ಜಾನುವಾರುಗಳ **ಆನುವಂಶಿಕ ರಚನೆಯನ್ನು**

ಸುಧಾರಿಸಲು ತಳಿ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

- ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ಗಿರ್, ಸಾಹಿವಾಲ್, ರಾಠಿ, ದೇವೋನಿ, ಥಾರ್ಪಾರ್ಕರ್, ಮತ್ತು ರೆಡ್ ಸಿಂಧಿಯಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಉನ್ನತೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು.
- ನೈಸರ್ಗಿಕ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗಾಗಿ ರೋಗಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆನುವಂಶಿಕ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಹೋರಿಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸುವುದು.
- ಗೋಕುಲ್ ಗ್ರಾಮಗಳು: ಇವುಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ತಳಿ ಸಂವರ್ಧನಾ ಪ್ರದೇಶದ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆನುವಂಶಿಕ ತಳಿ ದಾಸ್ತಾನುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಮೂಲಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

INSTA KAS

INSIGHTSIAS
SIMPLIFYING IAS EXAM PREPARATION
INSTAKAS
SAMARTHA 3.0
KAS PRELIMS
(FOR GROUP A & GROUP B POSTS)
TOTAL TESTS
25
STARTS ON
31st
AUGUST 2026
SECTIONAL TESTS
13 Tests
[Focus on Conceptual Understanding]
CURRENT AFFAIRS
NEWS
2 Tests
[Includes Budget & Economic Survey]
10 Tests
FULL LENGTH TESTS
Features:
Comprehensive Coverage of Syllabus
High Quality Questions & Detailed Synapis
Sectional & Full Length Practice
Instant Results with Analytics
Timely Evaluation & Mentorship Support
FEES - OFFLINE
₹3,000/-
₹2,400/-
EARLY BIRD OFFER
20% OFF
TILL 29TH AUGU 2026
FEES - ONLINE
₹2,000/-
₹1,600/-
PRACTICE TODAY
PREVAIL TOMORROW
BENGALURU OFFICE
2nd floor, 30 feet Rd, 1133/B, Service Rd, opposite to Bunt's Sanha, Hampi Nagar, RPC Layout, Vijayanagar, Bengaluru, Karnataka 560040
CONTACT:
08069405206
SUBSCRIBE HERE
TIME TABLE
Branches: Bengaluru | Delhi | Srinagar | Davanagere

INSIGHTSIAS
SIMPLIFYING IAS EXAM PREPARATION
INSTAKAS
KPSC PRELIMS
CUM MAINS 2026
PROGRAM AT BENGALURU
Under the Guidance of
VINAY KUMAR G B
Founder & Director, Insights IAS
STARTS ON
7TH SEPTEMBER 2026
BATCH-7
EARLY BIRD OFFER
10% OFF
DISCOUNT VALID TILL
5TH SEP 2026
FEE OFFLINE CLASSES
₹ 55,000/-
₹ 49,500/-
incl. taxes
FEE ONLINE CLASSES
₹ 45,000/-
₹ 40,500/-
incl. taxes
SUBSCRIBE HERE
FEATURES
Integrated Classes for Prelims & Mains (7-8 Months)
Emphasis on Mains Answer Writing Practice
One-on-One Personalized Mentorship by Faculty
Medium of Classes English & Kannada
Basic & Advanced Classes by Experienced Faculty
Offline & Online Classes & Prelims & Mains Test Series
OUR FACULTIES
GIRIDHAR SIR
ETHICS
SHASHANK SIR
GEOGRAPHY
DHRUV SIR
POLITY
(HONORARY ADVISOR)
NAVEEN SIR
HISTORY
NANDAN SIR
ENVIRONMENT & CA
MAHESH SIR
ECONOMY
(HONORARY ADVISOR)
PRAJWAL SIR
SOCIETY
SRIKANTH SIR
SCIENCE & TECHNOLOGY
VINAYAK SIR
HISTORY
MAMDAPUR SIR
PHYSICS
LINGARAJU SIR
ESSAY
YOGANAND SIR
AGRICULTURE
NINGAPPA SIR
MENTAL ABILITY
Bengaluru Office:
INSTA KAS , 1134/1, 2 ನೇ ಮಹಡಿ, ಶರಾವತಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವೀಸ್ ರಸ್ತೆ, ಅತ್ತಿಗುಪ್ಪೆ ಮೆಟ್ರೋ ನಿಲ್ದಾಣದ ಎದುರು, RPC ಲೇಔಟ್, ವಿಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560040.
Contact:
08069405206
Mail:
support@insightsias.com
www.instakas.com
instacourses.insightsonindia.com
BRANCHES: BENGALURU | DELHI | SRINAGAR | DAVANAGERE